

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119214320
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5119214320.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. C., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov: matka - S. B., nar. XX.X.XXXX, bytom U., H. XXX/XX, a otec - Ing. O. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. Q., P. XXX/XX, právne zastúpený spoločnosťou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom Žilina, Vojtecha Spanyola 1726/13, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 37P/235/2019-569 zo dňa 17.12.2019, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Matka je **p o v i n n á** bezodkladne informovať otca o výsledkoch odborných lekárskejších vyšetrení maloletého, vrátane dôvodnosti použitých liečebných metód a indikovanej liečby.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) vyhovel návrhu matky a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým udelil súhlas za otca s poskytnutím ambulantnej pedopsychiatrickej zdravotnej starostlivosti maloletému S. (výrok I.).
2. Súčasne - výrok II. - otcovi uložil povinnosť dodržiavať liečebný režim a pokyny ošetrojúceho lekára maloletého.
3. Súd prvej inštancie konštatoval, že je potrebné udeliť za otca súhlas s poskytnutím ambulantnej pedopsychiatrickej zdravotnej starostlivosti, inak nie je umožnená potrebná zdravotná starostlivosť o maloletého. Z lekárskejších správ bolo osvedčené, že predmetná liečba je v záujme maloletého, nakoľko si ju vyžaduje jeho zdravotný stav. Nedodržiavaním liečebných postupov stanovených odborným lekárom dochádza k rozvoju psychotických príznakov, nespavosti a k poruchám správania, čo môže viesť k celkovej psychickej dekompenzácii a k ohrozeniu zdravotného stavu maloletého. Zároveň je v najlepšom záujme maloletého, aby jeho liečebný režim (v dobe, keď starostlivosť o maloletého zabezpečuje otec) nebol narušovaný, k čomu bol aj otec zaviazaný.
4. Účastníkov konania okresný súd poučil podľa § 360 ods. 2 CMP, že môžu podať návrh vo veci samej o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (výrok III.).
5. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že matka nepodala návrh vo veci samej a ani súd nepovažoval za potrebné začať také konanie z úradnej povinnosti. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení považoval za postačujúce najmä preto, lebo v súlade s § 330 ods. 2 CSP obsah nariadeného neodkladného opatrenia je totožný s prípadným rozhodnutím vo veci samej.

6. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec a domáhal sa zmeny v podobe zamietnutia návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, prípadne rozhodnutia, že otec je oprávnený byť prítomný pri všetkých psychiatrických vyšetreniach maloletého a je oprávnený dostávať všetky lekárske informácie týkajúce sa poskytovanej zdravotníckej starostlivosti vrátane dôvodnosti použitých liečebných metód a indikovanej liečby; matka je povinná informovať ho o zamýšľaných odborných lekárskejších vyšetreniach a o čase a mieste poskytovania odbornej zdravotnej starostlivosti maloletému.

7. Odvolateľ namietal skutkové a právne posúdenie veci. Uviedol, že nikdy nebol proti poskytovanej lekárskej starostlivosti ani nezasahoval a nezasahuje do liečebného procesu maloletého. Pokiaľ bol maloletý u neho, otec nezaznamenal poruchy spánku, samodeštrukčné snahy alebo halucinácie, prípadne nočné pomočovanie dieťaťa ako to popisuje matka. Je neakceptovateľné, aby si matka, ktorej bol maloletý zverený do starostlivosti, robila čo chce. Dlhodobu sa matka snaží vytvárať zámerne negatívny obraz o zdravotnom stave maloletého a na jej žiadosť maloletý podstupuje rôzne vyšetrenia (pneumológ, kardiológ, urológ), pričom maloletý netrpí žiadnymi komplikáciami v týchto oblastiach a diagnóza aspergerovho syndrómu s tým nijako nesúvisí.

8. Otec ďalej namietal liečebné postupy uplatňované, resp. lieky nasadené MUDr. D., psychiatrickou maloletého, ktorá mu nebola schopná ich vysvetliť. Nemožno podľa neho dopustiť, aby menovaná bez vyšetrenia len na základe nepotvrdených informácií od matky predpísala maloletému lieky, ktoré sú primárne určené na liečbu schizofrénie a depresii, čo nie je prípad maloletého. Ak je na to dôvod, žiada, aby bol riadne a vopred informovaný o zdravotnom stave maloletého a možnostiach jeho liečby. Otec zdôraznil, že nebol proti poskytovaniu zdravotnej starostlivosti maloletému, iba sa domáhal, aby bol pri jeho vyšetrení. V danej súvislosti poukázal na príslušné ustanovenia zákona o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

9. Ďalej odvolateľ uviedol, že nemá žiadne informácie o tom, aké vyšetrenia matka s maloletým podstupuje; dozvedá sa to až následne, po nasadenej farmakologickej liečbe. Po obdržaní kópie lekárskej správy zo dňa 4.6.2019 od matky kontaktoval MUDr. D. a požiadal o osobnú konzultáciu, avšak vzhľadom na jej vyťaženosť dostal termín až 26.8.2019. Požiadavku svojej prítomnosti pri vyšetrení maloletého otec odôvodnil aj poukazom na „vážne osobnostné charakteristiky“ matky maloletého potvrdené v znaleckom posudku č. 11/2015 znalca z odboru klinická psychológia PhDr. Miloša Šlepeckého, PhD., zo dňa 14.10.2015, ktorý je obsahom spisu OS Žilina sp. zn. 30P/40/2015, a podľa ktorého: „V dotazníku nachádzame zvýšenú škálu hypochondrie, konverznej hystérie a depresie. Profil výsledkov naznačuje sklon k nadmernému zaoberaniu sa zdravím a sklon preháňať výskyt, aj význam telesných príznakov choroby u seba aj u svojich blízkych. Niektoré telesné príznaky, ktoré prežíva, môžu byť výsledkom nespracovaných vnútorných konfliktov, tzv. konverznej symptomatiky..... Z osobnostných charakteristík vystupujú do popredia konverzné príznaky, nadmerné zaoberanie sa svojim zdravotným stavom, subjektivita pri vnímaní okolia, teatrálnosť pri prežívaní vlastných emócií a sklon nadsadzovať niektoré ťažkosti a problémy, ktoré má. Celková interpretácia vnímaných javov a udalostí u nej môže vznikáť neadekvátnym spájaním nepodstatných detailov situácie.....“.

10. Otec poprel tvrdenie matky, že maloletému odmieta podávať predpísané lieky. Keďže má sestru, ktorá je magistrou farmácie, bol poučený, že krátkodobé vysadenie takýchto liekov je nežiaduce. Zároveň poukázal na skutočnosť, že liečba maloletého liekom Risperen trvá už 6 mesiacov, pričom u detí a dospievajúcich mladších ako 18 rokov nemá byť schizofrénia a bipolárna mánia liečená týmto liekom vôbec a liečba poruchy správania u detí a dospievajúcich nemá presiahnuť 6 týždňov, pričom u maloletého bola po 4 mesiacoch užívania ešte zvýšená dávka. Tiež liek Fevarin, používaný na liečbu ochorení, ktorým ani jedným z nich maloletý netrpí, vyššie menovaná lekárka jednorazovo vysadila pri kontrole 1.10.2019, hoci pri ukončení liečby má byť dávka postupne redukovaná najmenej 1-2 týždne. Matka nepopisuje v návrhu konkrétne obdobie, kedy údajne mal maloletý naháňať neexistujúce zvieratá, sprchovať si v noci nohy a pomočovať sa, ale vzhľadom na uvedené je veľká pravdepodobnosť, že uvedené reakcie nie sú dôsledkom nedodržiavania liečebného procesu otcom, ale nežiaducimi účinkami uvedených liekov.

11. Odvolateľ zhrnul, že matka neuviedla jedinou skutočnosť, ktorá by ohrozovala život a zdravie maloletého, a teda neosvedčila potrebu urgentného zásahu neodkladným opatrením. Ničím nepodložené tvrdenia matky, ako aj bezprecedentná „žiadosť“ MUDr. D. a diagnóza aspergerov syndróm u maloletého nie sú okolnosťami majúcimi kvalitu a potenciál osvedčiť potrebu neodkladného zásahu súdu. V danom prípade nejde o nezhodu rodičov o podstatnej veci - otec nemá výhrady týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti detským psychiatrom, resp. poskytovania psychoterapie maloletému. Jediné, čoho sa domáhal, bola jeho prítomnosť pri odborných vyšetreniach maloletého. Odmieta však poskytovanie zlej zdravotnej starostlivosti v rozpore s metódami lege artis, ktorá ohrozuje maloletého ordinovaním a dlhodobým užívaním utlmujúcich liekov.

12. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na vzájomné výhrady oboch rodičov navzájom ohľadom spôsobov starostlivosti o maloletého. Avšak súd nezaviazal otca rešpektovať jej spôsoby starostlivosti o maloletého, ale starostlivosť a diagnózu odborníkov. Tiež uviedla, že nikdy otcovi nebránila v účasti na vyšetreniach, čo však často odmietol. Otec v odvolaní neuviedol jedinou situáciu, v ktorej by mu ona alebo lekári bránili informovať sa o zdravotnom stave maloletého, nahliadnutiu do jeho karty, účasti na vyšetrení a podobne. Problém je, že keď prišiel na vyšetrenie, spravil len rozruch, ohováral ju a znevažoval, ako aj prítomných zdravotníkov. Žiadosť MUDr. D. zo dňa 1.10.2019 je vyvrcholením všetkého, keďže to nebolo prvýkrát, čo k nej prišiel „robiť poriadky“. Otec nikdy nenavrhol nechať posúdiť maloletého aj iným lekárom než MUDr. D.. Svoje tvrdenia ohľadom liekov a diagnózy maloletého ničím nepodložil a ide len o jeho domnienky. Maloletý užíva Rispen, denne 1 tabletky, Fevarin mal predpísaný, ale na ďalšom vyšetrení mu ho MUDr. D. vysadila. K otcom označenému znaleckému posudku uviedla, že ona ho má aspoň vypracovaný, kým otec krátko po príchode na znalecké dokazovanie odišiel. V záveroch vyšetrenia sa uvádza, že „Defenzívny postoj vyšetrovaného a výrazná snaha o cenzúru informácií pri testovaní však znemožňuje presnejšie vyjadrenia k jeho osobnostným charakteristikám a miere užívania alkoholu“. Záverom vyjadrenia matka apelovala na otca, aby nechali liečbu maloletého na odborníkov a riadili sa ich pokynmi.

13. V ďalšom priebehu odvolacieho konania zostali účastníci nečinní.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

15. Odvolací súd mal v zhode s názorom okresného súdu osvedčenú potrebu dočasnej a neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Deklarovaný (súhlasný) postoj rodičov k otázke potreby, resp. nevyhnutnosti poskytovania zdravotnej pedopsychiatrickej starostlivosti maloletému je totiž v zásade zhodný, zatiaľ čo praktická realizácia (tohto slovné prezentovaného postoja) je diametrálne odlišná a zakladá spornosť, ktorá si žiada autoritatívny zásah (v podobe neodkladného opatrenia) súdu. Inými slovami, otec síce deklaruje, že nikdy nebol a nie je proti poskytovaniu zdravotnej starostlivosti maloletému, ani nezasahoval do liečebného procesu maloletého, reálne však koná (ako osvedčuje vyjadrenie MUDr. D. o nesúhlase otca s poskytovaním zdravotnej starostlivosti dieťaťu) v rozpore so svojimi tvrdeniami a súčasne argumentuje nevhodnosťou zvoleného liečebného postupu (medikamentózna liečba, resp. konkrétne lieky), t.j. prakticky spochybňuje/znemožňuje výkon zdravotnej starostlivosti poskytovanej maloletému.

16. Pokiaľ otec v danej spojitosti namietal, že matka neuviedla jedinou skutočnosť, ktorá by ohrozovala život a zdravie maloletého, a teda neosvedčila potrebu urgentného zásahu neodkladným opatrením, krajský súd konštatuje, že dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť „len“ ohrozenie života a/alebo zdravia maloletého dieťaťa. Takýto prípad - bezprostredného ohrozenia života/zdravia dieťaťa - pokrýva ustanovenie § 365 ods. 1 CMP a stanovuje súdu povinnosť rozhodnúť do 24 hodín. Uvedené je však len jedným z „druhov“ (podmnožinou) do úvahy prichádzajúcich neodkladných opatrení. Právnym základom „iných“ (t.j. netýkajúcich sa bezprostredného ohrozenia života/zdravia) prípadov neodkladného opatrenia - akým je i súdená vec - je potreba bezodkladnej úpravy pomerov. Táto (potreba) je, ako už súd konštatoval vyššie, daná spornosťou poskytovania zdravotnej starostlivosti maloletému, pričom podľa odvolacieho súdu je jednoznačne v záujme maloletého, aby mu bola poskytovaná adekvátna a dôsledná (aj v zmysle pravidelnosti nastavenej medikamentózneho liečby) zdravotná (pedopsychiatrická) starostlivosť v súvislosti s tak závažnými diagnózami, aké sú zmieňované v posudzovanej veci. Práve a len neodkladné opatrenie je pritom prostriedkom, ktorým možno vytvoriť podmienky, aby bola okamžite, hoc len prechodne, taká zdravotná starostlivosť maloletému poskytnutá/poskytovaná.

17. Krajský súd zdôrazňuje, že vníma pochybnosti otca o ne/vhodnosti konkrétnej medikamentózneho liečby maloletého. Avšak jedná sa o odbornú otázku, ktorej posúdenie nie je účelom rozhodovania v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Tým je len úprava poskytovania nevyhnutnej pedopsychiatrickej starostlivosti (viď predchádzajúci bod). Obdobne, nariadené neodkladné opatrenie neurčuje konkrétneho lekára, ktorý má maloletému pedopsychiatrickú starostlivosť poskytovať. Správne

tu napokon argumentuje matka, že otec ani neoznačuje (ani sa toho v tomto, resp. inom konaní nedomáha) iného lekára, ktorý by mal/mohol posúdiť zdravotný stav dieťaťa.

18. V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti otca aj (inak správny) záver okresného súdu, že konanie vo veci samej nie je nevyhnutné začať z úradnej povinnosti, nakoľko nie je vylúčené, že niektorý z účastníkov podaná návrh vo veci samej.

19. Čo sa týka rozsiahlej argumentácie otca, založenej na o možnom „prenose“ osobnostnej charakteristiky matky (vyplývajúcej zo znaleckého posudku), spočívajúcej v nadmernom zaoberaní sa svojim zdravím i na dieťa, tejto (úvahe otca) nie je možné pripísať zásadný/určujúci význam, nakoľko nie matka, ale lekár/odborník diagnostikuje ochorenie a nastavuje liečbu. Bez povšimnutia však zároveň otec necháva záver znaleckého posudku týkajúci sa jeho osoby a to o defenzívnom postoji a výraznej snahe o cenzúru informácií (brániacich lepšie definovať osobnostné charakteristiky otca).

20. Vychádzajúc z vyššie prezentovaných úvah a záverov krajský súd potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia v celom rozsahu, t.j. vrátane povinnosti otca rešpektovať/dodržiavať liečebný režim.

21. Napokon, ako čiastočne opodstatnenú krajský súd vyhodnotil „požiadavku“ otca prezentovanú v predostretom odvolaní, t. j., aby dostával všetky lekárske informácie týkajúce sa poskytovanej zdravotníckej starostlivosti vrátane dôvodnosti použitých liečebných metód a indikovanej liečby a aby bol oprávnený byť prítomný pri všetkých psychiatrických vyšetreniach maloletého.

22. Otec ako rodič a zákonný zástupca maloletého totiž nepochybne má právo disponovať týmito informáciami za účelom výkonu svojich rodičovských práv a povinností, preto bola matke uložená povinnosť všetky takéto relevantné informácie poskytnúť otcovi bezodkladne po ich získaní.

23. Zároveň je však z doterajšieho prístupu otca evidentné, že práve svojou prítomnosťou pri/pred príslušnými vyšetreniami bránil riadnemu poskytovaniu zdravotnej starostlivosti dieťaťu. Inými slovami, (práve) postup, ktorého sa otec svojím návrhom domáha, bol samotným dôvodom vydania neodkladného opatrenia a vyhovením tomuto návrhu by došlo k úplnej negácii cieľa/zmyslu sledovaného neodkladným opatrením (ktorým cieľom je možnosť náležitého výkonu potrebnej zdravotnej starostlivosti).

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

25. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e j e** dovolanie prípustné.